

ogenj, zlasti začetnici C in M, napravljeni iz samih lučic na Ljubeli, vse to je kazalo, da je po Šaleški dolini narodna in katoliška zavest doma. Saj sta sv. brata Ciril in Metod na katoliški podlagi zanetila i ogenj narodne prosvete; njun god nas torej spominja, da skrbno čuvajmo vero katoliško in besedo materino!

Zgor. Negonje pri Rogški Slatini. Dne 4. julija je zakuril Vincenc Šerbak nad vinogradom g. Šketa kres na čast slovanskima blagovestnikoma sv. Cirilu in Metodu. Tudi streljali so. Bilo je prav lepo!

V Dravinjski dolini je žarelo to leto mnogo Ciril-Motodovih kresov. Povsod se je slišalo petje, pokanje topičev in raket. Bilo je čarobno ta večer. Živilo vrlo prebivalstvo!

Imeno blizu Podčetrtna. Pomenljiv praznik, ki se je obhajal povsod, kjer le biše slovensko srce, praznik slovanskih blagovestnikov sv. Ciril in Metod, obhajali so tudi v naši prijazni vasi vseskozi slovesno. Imljanski fantje, ki so svojo narodnost, svojo iskreno ljubezen do zatirane mile naše domovine pokazali že v nešteti slučajih, ti so, bodi njim povedano v čast, prižgali na predvečer tega velikega slovanskega praznika velikanski kres in mogočno pokanje topičev ter navdušeno prepevanje slovenskih pesmi razlegalo se je po celi dolinici in želo povsod, kamor so le segali glasovi teh mladostnih grl, splošno odobravanje. Mi moramo odločno povdarjati, da ima ta čin teh vrlih fantov ne le v obče narodno-slovenskem oziru velik pomen, ampak, če premislimo, da so ravno ta mogočni kres morali gledati in to prepevanje slovenskih pesmi morali poslušati tudi podčetrtski tako zvani „Nemci—“, ki zasledujejo srditih sre in sovražnih oči kolikor jim je le mogoče vsako slovensko podjetje, moramo odkritega srca izreči njim priznanje in zahvalo. Upamo, da ostanejo zvesti sinovi svoje domovine, da korakajo po isti poti naprej in njim kličemo krepki: Živeli!

V Laškem so nameravali Slovenci zakuriti nad trgov na predvečer sv. Cirila in Metoda kres, toda nemški (?) župan tega ni dovolil. Na večer pred kresom pa ni bilo nič nevarnosti, ker se je na ravno istem mestu kurilo — seveda za Nemce. Dvojna mera! Takšno krivico morajo pretrpeti Slovenci na svoji zemlji.

Vransko. Lepo število kresov — okoli 25 — je gorelo po naših hribih in gorah na

„To ni res!“

„Kako pa morete trditi, da nisva rada na svetu?“

„Vidva sta se smejala zavolj kaj drugega — mi to vemo!“

„Ako to veste, potem ne vprašajte!“

Prišlo je do hudega prepira. Župan in redar sta trdila, da fanta nista dala uradnega odgovora. Nekateri so se strinjali z njim, drugi pa so branili fanta, da nista nikogar razžalila.

„Kaj vi veste, kaj je razžaljenje? Vi tepec!“

„Vi bedak bedasti — —“

„In že so bili med seboj. Pokalo pa je kakor v vojski, kadar je „ajncel-fajer“.“

Krčma je bila mala in zato takoj polna, ko so se začeli dajati. Gostilničar Tonček je letel ven po palico, ali ni mogel nazaj. Nacej se je opiral ob duri in se boril s stolom. Joža pa je zagrabil čevljarja Bančaja, vzdignil ga na rame, bilo je to pri zidu, kjer je visela znana deska s kredo narejenih črt, vzdignil ga je, gor in dol, še enkrat, in o črtah ni bilo ne duha, ne sluha. Čevljar je imel vso kredo na hrbtu.

„Pravijo, da bo vojska“, je kričala na vasi stara Obrekovalka na Klepetuljo.

„Je že! — Je že vojska! Pri Tončku so v ognju!“

Nacej z Jožo sta vojsko povzročila. Vrsta njunih črt na deski — že sem od pusta — žgala ju je kakor vest.

Zdaj naj črte plača, kdor jih je zbrisal. S Tončekom bo težek govor.

čast slovanskima apostoloma sv. Cirilu in Metodu. Med pritkavanjem zvonov zagromeli so topiči in švigale so rakete v zrak. In tudi v sredo jutro je grmenje topičev naznanjalo, da tukaj prebiva verno in narodno ljudstvo.

Iz Koprivnice. Na predvečer apostolov sv. Cirila in Metoda zbralo se je na primerni višini precejšno število fantov in mož, kateri so zakurili velik kres na čast slovanskih blagovestnikov, ter zraven tega tudi s pokanjem topičev pozdravljali prihodnji dan. Da jim je bilo nebo milo, razveselili so se potem tudi s petjem in z drugo zabavo v poštenu gostilni. Za svečanost izbran je bil griček, raz katerega se kaj lepo vidi daleč na okrog, to pa zategavoljo, da se nekaterim strahopetnežem pokaže, da blizu okoli stannjejo Slovenci. Pa tudi po drugih krajih vršile so se enake svečanosti tako, da so se pri pokanju topičev gotovo marsikateremu Tevtoburžanu hlačice tresle. Dragi Slovenci, tudi tisti, ki ste letos pozabili dolžnosti do svojih apostolov, odločite se že zdaj za drugo leto na vsakem primernem kraju z ognjem počastiti sv. Cirila in Metoda. Sv. Ciril in Metod pa naj sprosita vsem zavednim Slovincem vztrajnost v ljubezni do domovine, vsem Iškarijotom pa izpreobrnjenje, tako, da postanejo iz Savla — Pavli.

Trbovlje. Kresovi na čast našima blagovestnikoma so goreli v Trbovljah in na Vodah. Tu so napravili tudi umetni ogenj in na to pa zabavni večer pri g. Fortetu.

Iz Vidma. Tudi po naši okolici je zgorelo v čast slovanskima apostoloma prav mnogo kresov. Posebno krasen je bil oni na Libni, visokem hribu nad Vidmom in Brežicami. A tudi pokanje topičev in petje vidmsko-krškega pevskega zbora poleg kresa je glasno naznanjalo brežiški nemški trdnjavi, da živimo tukaj verni Slovenci.

Dopisi.

Vitanje. Vitanjski purgarji se med seboj zelo ljubijo. Vedno tičijo skupaj ter podpirajo drug drugega proti Slovincem. So takorekoč sami „brudarji“. Da je ta ljubezen odkritosrčna, brez hinavščine, nevoščljivosti in zavisti, da vsak sebi in še bolj drugemu privošči srečo in korist pri gospodarstvu in kupčiji, nam priča tale zlahtni dogodek. V noči od 8. na 9. t. m. ravno sedaj pred birmo je bilo upoštevaneu gostilničarju 140 lepih rib, postavljen iz vode vrženih na suho, kjer so morale mučno končati. Da je ta nečloveški čin sad „brudarske“ čiste ljubezni, sumijo in trdijo sami. Hvala lepa za take hajlbrudarje.

Protestantovski oštir Rupnik ni zastoj zahteval, da hoče biti izvoljen v občinski odbor. Sedaj že hoče uveljavljati svojo oblast. Medičar se je hotel nastaniti tik njegove gostilne, kar prikrača očka in v vsej svoji uradni oblasti prepove tako predrzno početje. Seveda ljudstvo bi se lahko motilo pri medicini in ne pri njegovem pivu! Še nekaj drugega je učinil protestantovski oštir in občinski odbor. „Kaj pa takega?“ „Cigu migu — mačke strigu“. V občinski seji je z vso mu prirojeno odločnostjo predlagal, naj ob birmi v trgu ne bo nič slovesnega. In glava zborovanja je predlog z razlogi podpiral. Zakaj pa? Ker bi se s tem kaj lahko zamerili pastornu. Toda ljubeznjiva nakana se je izjalovila in predloga je bila vržena v koš. Zakaj neki protestantovski oštir za ta čas ne zapre svoje gostilne? Usmiljen je do uboge žejne pare in čisto majkeno do svojega preljubljenega — mošnjčka.

Ni še pol veka od tega, kar sta v neki tukajšnji gostilni med malo gosti sedela dva velemoža. Eden izmed nju je že dosegel neko boljšo službo, drugi bi jo še rad, pa —. Pila sta pivo iz čaš, opremljenih z lepimi nemškimi barvami in trakovi. Veselilo ju je to. Da bi jima pa nihče ne mogel očitati odpadništva in izdajstva, ker sta bila nekdanje navdušena privrženca slovenske stranke, zdaj pa vse kaj drugega, sta hotela pokazati svojo

modrost in učenost. V zagovor sta počasi in s silo sklepetala rek: „Tempora mutantur, et nos mutamur in illis.“ Brž smuknem iz sobe in si zapišem imenitne besede, da jih ne pozabim. Drugi dan hitim vprašat, kaj pomenijo. Izvem. Po naše bi se reklo: Spreminjajo se časi in mi z njimi. Latinski pesnik pa je hotel povedati: z leti postajamo resnejši in modrejši. Odpadništva pa menda s tem ni hotel zagovarjati. Ko bi pesnik vedel, kako mrevarijo in zlorabijo nekateri plemeniti ljudje njegove besede, bi se v grobu obrnil in jim nekaj pokazal.

Iz južne Dalmacije. (Ercegnovi.) Pred kratkim sem čital v Vašem cenjenem „Slov. Gosp.“ v jedni zadnjih številčkah dopis od vojaka topničarja iz kotorskega zaliva. Ta je dal meni pogum, da Vam tudi jaz nekoliko po svoje priobčim iz tega kraja bralecem lista, in še posebno onim iz Mödlinga pri Dunaju, ki so v zadnjem „Naš. Domu“ poslali iskrene pozdrave na vse sobrate-vojake, kar je seveda mene in vse moje tovariše razveselilo ter jim izražam v imeu vseh vajakov mojega polka najpristranejšo zahvalo.

Ker imamo ravno sedaj strelne vaje, ki so zelo naporne, a zanimive, bo morebiti koga zanimalo vedeti, koliko stane strel iz naših pobrežnih topov, s katerimi je mogoče v daljavi 8 morskih milj t. j. 14 kilometrov (dve in pol ure hoda zračne črte) prestreliti jekleni oklep bojne ladje. Ta učinek je najbolj uspešen s streljanjem bomb (granat), katere spadajo kot streljivo k tem velikanom, ki potrebujejo po prečno do 2 kg že samega smodnika brez vseh drugih še zraven spadajočih elementov, da poženejo bombo, težko 98 kg na višino do 500 metrov in 8 milj (14 km) v daljavo. Samo eden strel stane iz teh pogubonosnih orjakov približno 1000 do 2000 kron.

Takaj imamo grozno vročino. Že več tednov ni padla kapljica dežja. Toplomer kaže v senci od 45 do 46 stopinj. Voda v cisternah (vodnjakih) je jela primanjkovati, bistrih studencev in vodenih izvirov tukaj sploh ni.

Ljudje se kar trgajo za pitno vodo. Tudi se kopamo, kolikor nam čas dopušča, ali ne pomaga mnogo, ker tudi voda meri od 25 do 30 stopinj. Po dnevu je nevarno na sončnatih mestih težka dela opravljati, ker pekoči solnčni žarki človeka popolnoma omamijo. Ko solnce zatone, je vse živo krog in krog in to traja pozno v noč.

Noči so zares krasne, kakor so le v južnih krajih in posebno lepa in veličastna je priroda po noči, kadar luna razliva svoje srebrne žarke po tihim morskim gladinam, da se lesketa voda kakor dragocen biser.

Zdaj pa zdaj zadoni gitara ali tamburica s svojo čarobno melodijo, — vmes smeh in šale brezskrbne mladine, ki se tako zabava in šeta ob hladnem morskem obrežju, zaraslem in deloma tudi obsajenem s tropičnim rastlinstvom.

Tuintam se slišijo ognjene narodne pesmi, ki prihajajo iz grl krdela navdušenih napolitanskih delavcev.

Tako se nam vedno bolj približuje tisti zaželjeni trenutek, ko bomo slekli rujavo vojaško službo in se vrnemo zopet nazaj v domovino k svojim dragim starišem, prijateljem in znancem v zelenem Štajerju, od katerih smo bili cela tri leta tako daleč ločeni.

Sprejmite toraj za zdaj, mili rojaki, mnogo srčnih pozdravov od nas
Trdnjavskih topničarjev v boki kotorski.

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

Slovenskim volilcem mestne skupine Maribor, Ptuj itd. Zahvala. Vsem p. c. volilcem, kateri so dne 5. julija t. l. pri volitvi za državni zbor svoje glasove meni kot slovenskemu kandidatu oddali, izrekam svojo zahvalo. — Središče dne 7. julija 1905. J. Šinko.